Gemeente Amsterdam

Commissie Beschermwaardige Houtopstanden

Advies aanvraag

Invullen door aanvrager:	
Boomsoort wetenschappelijk	Ulmus hollandica 'Belgica'
Boomsoort NL	Hollandse iep
Locatie	Prinsengracht thv 310
BoomID	GISIB: 1160158 GeoVisia: 343324
Datum adviesaanvraag	7 mei 2025
Reden adviesvraag	Kap uit veiligheid Nav Nader technisch onderzoek. (NTO)
Bijlagen	1. Paspoort monumentale boom 2. Rapportage NTO 3. Rapportage trekproef 4. Advies CBH d.d. 18-11-2024

Let op: Op verzoek van de raad wordt dit advies na vaststelling door de CBH actief openbaar gemaakt door publicatie op https://maps.amsterdam.nl/bomen_bijzonder/. Dit document moet daarom voldoende informatie bevatten voor iedere belanghebbende of geïnteresseerde.

Planning

Aanvraag kapvergunning: z.s.m.

Gewenste moment van uitvoering: vóór 24-10-2025.

Reden aanvraag kap ~~/ verplant / > 20% snoei~~*

Naar aanleiding van een Nader technisch onderzoek zijn gebreken geconstateerd. Gezien de boom conditioneel ook erg slecht is en een aantasting heeft van schubbige bundelzwam, zijn er zorgen over de ondergrondse stabiliteit van de boom. Daarom is aanvullend geadviseerd om een trekproef (windbelastingsimulatie) te laten uitvoeren.

** doorhalen wat niet van toepassing is*

Overzichtsfoto

** doorhalen wat niet van toepassing is*

Holte, bastschade

** doorhalen wat niet van toepassing is*

Berekende breuksterkte overeenkomstig trekproef

Boomgegevens

Project	Amsterdam Centrum	**Boomnummer**	**1160158**
Boomsoort	Ulmus x hollandica 'Belgica'	Datum	3-4-2025

Instellingen trekproef

Hoogte van trekpunt	8,45 m	**Meetpunt nummer**	**1**
Trekhoek	16,36 °	Belastingsrichting	N

Weergave grafiek (beste lineaire weergave van testdata)

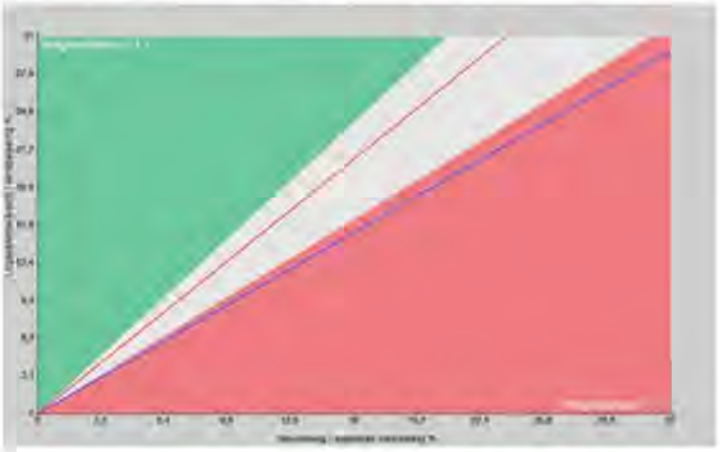

Elastometer meting	in	90	92
Hoogte van meetpunt	**m**	**1**	**1**
Positie		N	S
Stamdiameter 1	cm	70	70
Stamdiameter 2	cm	64	64
Dikte bast en schors	cm	2	2
Percentage belasting	%	100	100
Breuksterkte (afgeleid van best passende lineaire regressie)			
Veiligheidsfactor		**0,93**	**1,31**
Referentiewaarde			
Correlatiecoefficient R^2		0,9927	0,9933
Resterende stijfheid	%	23,3	32,4
Mate van uitholling	%	91,5	87,8
Vezelknik door Eigengewicht	%	3,5	2,5
Uitgeoefende kracht	%	30,1	30,2

Rekenblad stambreuksterkte (elastometer). Zwakte punt ligt niet in wortelgestel maar in de stam. Zie de overige rekenbladen in de bijlagen.

Zijn er alternatieven onderzocht en zijn daar rapportages van

ja / ~~nee~~*

Zie bijlagen NTO en trekproef.

De boom heeft in het wortelgestel een veiligheidsmarge van 30% waar 40% gewenst is. Maar de stam heeft ter hoogte van de holte helemaal geen veiligheidsmarge meer (0,9). Er is dus onvoldoende restwand aanwezig. Dit werd ook bevestigd tijdens het onderzoek toen de spijkers (benodigd voor de montage van de elastometers) op meerdere plekken niet aangebracht konden worden omdat ze door de restwand heen kwamen. Duurzaam behoud is niet mogelijk.
Het risico voor de omgeving is gezien de locatie als hoog gekwalificeerd.
Advies: vellen. Urgentie: binnen 6 maanden.

** doorhalen wat niet van toepassing is*

Aanvullend:
CBH heeft op 18-11-2024 negatief geadviseerd op voorgenomen kap:
"Wij adviseren eerst een trekproef uit te voeren. Zonder dat zijn er onvoldoende zwaarwegende omstandigheden om een kapvergunning af te geven. Kap is voorbarig, reststabiliteit is nog voldoende. Goeiplaatsverbetering zou nog iets kunnen opleveren."

Op 24-4-2025 is een trekproef uitgevoerd.

Boomgebrekregistratie:

Boomonderdeel	Boomgebrek	Afwijking	Opmerking	Gevolg	Lastupdate
	Mechanisch defect	Holte			24-04-2025 1
Stam	Mechanisch defect	Holte stam		Stambreuk	13-11-2024 1
Stam	Mechanisch defect	Holte stam		Stambreuk	13-11-2024 1
Kroon	Mechanisch defect	Afgestorven tak(ken) (m)		Takbreuk	21-10-2024 1
Stam	Mechanisch defect	Holte			21-10-2024 1
Stamvoet	Zwam/schimmel	Schubbige bundelzwam		Stambreuk of instabiliteit	21-10-2024 1
Stamvoet	Zwam/schimmel	Dikrandtonderzwam	Pilot 5.1, 2, e	Stambreuk of instabiliteit	25-06-2024 0
Kroon	Mechanisch defect	Afgestorven tak(ken) (m)			09-04-2024 1
Algemeen	Mechanisch defect	Afstervingsverschijnselen			09-04-2024 1
Stam	Mechanisch defect	Holte stam		Stambreuk	17-01-2024 1
Kroon	Mechanisch defect	Afgestorven tak(ken) (m)			17-01-2024 1
Kroon	Mechanisch defect	Afstervingsverschijnselen			17-01-2024 1
Stamvoet	Mechanisch defect	Rotting		Stambreuk	27-06-2022 1
Stam	Mechanisch defect	Holte		Stambreuk	27-06-2022 1
Stam	Mechanisch defect	Rotting		Stambreuk	27-06-2022 1
Kroon	Mechanisch defect	Afgestorven tak(ken) (m)		Takbreuk	27-06-2022 1
Stam	Mechanisch defect	Rotting		Stambreuk	27-06-2022 1
Stam	Mechanisch defect	Klankafwijking		Stambreuk	27-06-2022 1
Stam	Mechanisch defect	Holte		Stambreuk	27-06-2022 1

** doorhalen wat niet van toepassing is*

Gemeente Amsterdam

Commissie Beschermwaardige Houtopstanden

Advies CBH

De Commissie Beschermwaardige Houtopstanden adviseert
de vergunning wel te verlenen. De noodzaak voor het vellen is voldoende aangetoond. De alternatieven voor de voorgenomen ingreep zijn voldoende onderzocht en de keuze is afdoende onderbouwd.

Onderbouwing:
Bij haar advisering is de commissie gebonden aan de gemeentelijke bomenverordening. Deze stelt in artikel 5, lid 2 dat alleen van het verbod tot vellen van een beschermwaardige houtopstand kan worden afgeweken indien sprake is van zwaarwegende omstandigheden. Naar ons oordeel is dit bij deze boom wel het geval.
De boom is op 2 juli 2025 ter plaatse beoordeeld door 5.1, 2, e 5.1, 2, e Bij deze beoordeling is gebruik gemaakt van klophamer en prikstok.
Hierbij is voornamelijk naar het gedeelte laag in de stam gekeken waar de boom een grote holte heeft. Deze zone is op verschillende manieren meettechnisch benaderd en hierbij doorgaans zwak gebleken. Het feit dat de nagels van de meetapparatuur bij de trekproef (de elastometers) al door de resterende houtkolom heen gingen geeft al voldoende aanleiding om van een ernstige verzwakking uit te gaan. Bij het met behulp van klophamer en prikstok nader onderzoeken van de boom bleken tussen de verzwakte zones met zeer weinig dragend hout geen andere 'sterkere' zones te zitten die de boom nog kunnen dragen. De verzwakte zone maakt de boom breukgevoelig op een hoogte van ca. 1 m boven maaiveld. Aan de beperkte en niet samenhangende reactiezones is te zien, dat de iep haar verzwakking niet op eigen kracht kan herstellen. Daarom is kap en vervanging gezien de risico's voor de directe omgeving hier de voor de hand liggende keuze.

Foto links: de openingen voor de omvangrijke holte groeien nog bij elkaar, maar de aangroei is beperkt en de houtkolom rond de hele holte is zeer dun en deels niet meer solide.
Foto rechts: door zijn terugvallende conditie is de iep niet meer in staat om voldoende reactiehout te vormen.

Vastgesteld in de vergadering van 9-7-2025

Voorzitter

5.1, 2, e

5.1, 2, e

Secretaris

5.1, 2, e

Aanwezig op de vergadering:

5.1, 2, e

5.1, 2, e

** doorhalen wat niet van toepassing is*